

CELOLETNA NAROČNINA ZNAŠA 15 DIN.

NAROČA SE: PROSVETNA ZVEZA V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA 5.

ŠTEV. 7-8.

JULIJ-AVGUST 1932.

LETO XIII.

Ob srebrnem jubileju Prosветnega društva v Trnovem

Dne 19. junija t. l. je praznovalo 25 letnico obstoja in plodonosnega delovanja eno najagilnejših ljubljanskih prosvetnih društev »Slovensko katoliško prosvetno društvo v Trnovem«. Delujoče v enem prosvetnega dela najbolj potrebnem, a tudi za vrednote krščanske prosvete najbolj sprejemljivem delu mesta, predstavlja to društvo po svojih realnih uspehih za trnovsko župnijo že skozi 25 let velevažen činitelj za vzgajanje in izobraževanje prebivalstva.

Kot rojstni dan društva je zaznamenovati 14. junij 1907. Nebogljencek si je takrat nadel ime: »Slovensko gospodarsko izobraževalno društvo za Trnovsko in Krakovsko predmestje.« Trnovska tla v tistih letih za namene takega društva niso bila kaj prida pripravna. Zlasti mladina je bila v ogromni večini usmerjena v delovanje krščanski prosветi nasprotnih organizacij. Pomanjkanje primernih društvenih prostorov, pičlo število članstva in seveda ob takih razmerah manjkajoča potrebna gmotna sredstva so napredek društva znatno ovirala.

Prvi predsednik društva je bil g. Franc Jeraj. Leta 1912 mu je sledil posestnik g. Rudolf Zalar, ki se je v društvu že iz vsega početka marljivo udej-

stvoval. Leta 1913 je prevzel predsedništvo posestnik g. Drago Kačar, a v usodnem letu 1914 so društveniki izvolili za svojega predstavnika in voditelja odvetnika g. dr. Vl. Pegana, ki je znal v društveno življenje vnesti nove živahnosti. V času svetovne vojne je društveno delovanje kajpak počivalo, v društvenih prostorih pa so bili nastanjeni številni begunci iz Goriškega.

Toda tudi takoj po svetovni vojni društvo prvi čas ni moglo zaživeti. Trpe-lo je predvsem na pomanjkanju primer-nih društvenih prostorov, tedaj na vprašanje, ki ga rešuje še danes, čeprav ima danes lastno streho, a za velik razmah žal preozko in pretesno. Veliki potrebi po prostorih je takrat velikodušno od-pomogel stavbenik g. Ogrin, ki je dal probujajočemu se društvu na razpolago v svojem poslopju primeren prostor. Društvo ga je radi tega na občnem zboru 25. oktobra 1922 izvolilo za svojega pr-vega častnega člana. Poleg za društvo pač najbolj zaslužnega g. kaplana Anto-na Hostnika je zlasti prva leta po vojni delovanje društva vseskozi zvezano z imeni nekaterih akademikov-domačinov, članov J. k. a. d. »Danice« in »Zarje«. Tako je bil predsednik po vojni redno

poslujočega prvega leta 1921-22 filozof g. Uršič. Notranje poslovanje društva je z veliko marljivostjo vodil jurist g. Mejač, a gledališki del društvenega delovanja je našel brezprimerno vnetega delavca v juristu g. Pfeiferju. Slednji je skušal prvotno zelo čitalniški značaj gledaliških predstav dvigniti v kvalitetno višino, kar se mu je z nekaterimi uprizoritvami Gogolja, Moliera, Remca, Finžgarja in Cankarja tudi v znatni meri posrečilo.

V letih 1922-27 je načeloval društvu g. kaplan Anton Hostnik, pod čigar vodstvom je zlasti mladina našla v društvu v velikem številu šolo vzgoje in izobrazbe. Orlovski odsek in orliški krožek sta tako številčno kot po kvaliteti svojega dela v tem času postala enakovredni organizaciji ostalim agilnim ljubljanskim orlovskim družinam. Pa tudi izven predsedniškega udejstvovanja pomenja sodelovanje g. kaplana Hostnika v vsem povojnem času za društvo dragocen vir pobud in novih smeri.

Glavno važnost je v zadnjih desetih letih društvo polagalo na članske sestanke, ki so se v zimskih sezonah vršili skoraj redno vsakih 14 dni. Sporedi teh večerov so mnogokrat dosegali značaj resnih in kvalitetno pomembnih akademij. Središče sestankov so bila predavanja o izbranih perečih vprašanjih. Kot predavatelje je znalo društvo pritegniti skorajda vse pomembnejše ljubljanske prosvetne delavce. Večinoma so predavanja ponazorjale skioptične slike, zlasti od l. 1925 dalje, ko je velika društvena dobrotnica ga. Marija Pogačnikova kupila društvu lasten skioptikon. V poslednjih letih, ko sta načelovala društvu gg. Pavle Koejan in Ivan Pavlin, ter pod sedanjim predsednikom Ivotom Prosenom je prosvetne večere pogosto izpolnilo predavanje raznih kulturnih filmov. Če pa omenjamo društvene sestanke in prosvetne večere, ne smemo prezreti brezštevilnih sestankov društvenih odsekov, ki so za svoje članstvo prirejali specialna predavanja in tečaje.

Versko življenje je društvo intenzivno gojilo ne le s predavanji o verskih vprašanjih, temveč zlasti z organizacijo skupne službe božje in skupnega prejemanja sv. zakramentov. V tem ozi-

ru bi društvo lahko služilo za vzor. Dnevi društvenih praznikov so bili v resnici pravi prazniki, ob katerih je članstvo v velikem številu manifestiralo svoje versko prepričanje. Združeni so bili običajno s prireditvijo čajank, ki so v svoji intimnosti, neprisiljenosti in demokratičnosti močno dvigale zavest skupnosti in borbenosti in so po svojem načinu gotovo posebnost tega društva.

Kajpak je društvo skušalo tudi v oziru zabave nuditi svojemu članstvu in trnovskemu prebivalstvu zdrave hrane. Zgodilo se je to ob Martinovih, Silvestrovih in pustnih večerih, zlasti mladini pa se je oddolžilo s prireditvami Miklavževih večerov. Ob takih prilikah je društvo polagalo važnost na kakovost sporeda in pazilo, da je zabava ostajala v mejah treznosti. Zanimivo je, da je društvo že l. 1923 priredilo Martinov večer brez sodelovanja gospoda alkohola. Kronist pa je kljub temu mogel zabeležiti, da je martinovanje poteklo v vselem razpoloženju in ob obči zadovoljnosti.

V društveni zgodovini je gotovo ena najvažnejših letnic l. 1924. Tega leta so namreč člani društva ustanovili posebno zadrugo za gradnjo prosvetnega doma in že istega leta pod izredno ugodnimi pogoji pridobili v te namene posest društvene dobrotnice ge. Marije Pogačnikove. Odtlej je društvo stalno polagalo največ važnosti na to, da si zgradi primerno streho. Ze 12. decembra 1926 se je izvršila blagoslovitev na novem posestvu zgrajene društvene dvorane. Vedno bolj pa se je z razširjanjem društvenega delokroga videlo, da je gradnja dvorane bila le zasilna rešitev vprašanja društvenih prostorov. Zato društvo tudi še danes deluje v smeri, da dobi obširnejše prostore in da zlasti svojemu gledališkemu delu ustvari ugodnejše torišče. V zvezi z vprašanjem društvenih prostorov pa ne smemo pozabiti gostoljubnosti, ki je bilo društvo vedno deležno v trnovskem župnišču. Bile so po vojni sezone, ko se je skoraj vse društveno življenje odigravalo v župnišču. Pisatelj župnik Finžgar se je takrat kaj rad postavil z izjavo, da je njegovo župnišče večer za večerom kot mravljišče. Petje, godba, predavanja, sestanki z bolj ali manj bučnimi razgovori, vse to je pol-

nilo ozračje sicer mirnega doma pisatelja Finžgarja, ki se je takih večerov sam rad udeleževal ter s svojo preudarno besedo bodril, pa tudi miril.

Naj bi društvo s proslavo srebrnega jubileja pričelo novo dobo še živahnejšega dela in našlo med Trnovčani polno razumevanja in podpore! I. P.—h.

Lepi uspehi prosvetnega dela

Prosvetno društvo sv. Jožefa v Trziču je imelo svoj redni letni občni zbor, ki je pokazal vesel napredek društva in pokazal sliko kulturnega dela pretekle sezone.

Število članstva se je dvignilo na število 368. Glavno društveno delo se vrši v odsekih, kjer sodelujejo pred vsem mlajši člani, a tudi društveni veterani — saj obhaja društvo že 35 letnico — še vedno radi priskočijo k delu. Društvo ima na razpolago dvorano in oder v »Našem domu«, ki je last Vincencijeve konference. Oder in garderoba sta bila razširjena tako, da je sedaj omogočeno prirejanje tudi večjih in težjih iger. Dvorana in oder sta sedaj tako praktično in okusno urejena, da pripomni vsak, kdor si te prostore ogleda, da kaj takega v Trziču ni pričakoval.

V vrsti prireditev letošnjega leta moramo predvsem omeniti sijajno uspele prosvetne večere ob ponedeljkih, katerih je bilo dvajset. Redno jih je obiskovalo 200—300 ljudi; parkrat pa je bila dvorana naravnost nabito polna; saj je pa tudi društvo skušalo s temi večeri ustreči svojemu članstvu kakor tudi ostalim Trzičanom, ki so enako radi posečali naše prireditve. Prosvetnim večerom je priskočil na pomoč društveni kino, ki je predvajal nekaj lepih kulturnih filmov.

Drugače se pa kino ni mogel posebno uveljaviti, ker radi rednih gledaliških predstav ni prišel na vrsto. Saj je dramatični odsek naštudiral v celoti 11 iger, s katerimi je nastopil dvajsetkrat. Pa niso bile to samo lažje igrice, ki jih

zmore vsak oder, ampak težja dela. Omembe vredne uprizoritve so gotovo med domačimi deli »Razvalina življenja« in »Miklova Zala«, potem »Gospa ministrica« in »Konec poti« in pa opere »Potepuhi. Tudi moderna smer ljudskega odra ni šla mimo nas, zakaj naš oder je dal dve duhovni igri, »Slehernika« in »Tri kralje«. Poleg tega je dramatični odsek naštudiral še dve igri, ki jih je igral v dobrodelne namene. Izredno dobro je bila podana zlasti zadnja »Peg, srček moj«. V teku petih mesecev je to pač ogromno delo, ki dela čast društvu in članom dramatičnega odseka.

Živahno sta delovala tudi pevski in godbeni odsek, ki sta pri vseh javnih nastopih pokazala, da se ne ustrašita tudi težji hstvari. Agilna sta bila tudi fantovski in dekliski odsek, pa tudi sportni se je uveljavljal.

Prosvetno društvo v Trziču je pač činitelj, s katerim je treba računati, in prosvetno delo, ki ga vrši, je tudi upoštevano vredno. Društvena blagajna kljub veliki režiji in prenovitvenim delom še nekako obstoji; zahvaliti se mora seveda tudi drugim ustanovam, ki podpirajo požrtvovalno društveno delo.

Nikakor pa se nam ne zdi prav, da je društveno delo obdavčeno. Saj je Prosvetno društvo vplačalo nad 3500 Din davčni upravi in 500 Din občini na takсах, pa ni tu všteta taksa od kino-prireditev, ki tudi ni nizka. Tudi pisateljske tantijeme so precej veliko breme.

Upamo, da bo bilanca drugega leta, vsaj podobna letošnji, če ne bo boljša.

Delo celjske katoliške prosvete

Občni zbor KPD se je vršil v mali dvorani Ljudske posojilnice ob številni udeležbi članstva. Zbor je otvoril predsednik g. prof. Kovačič in podal po po-

zdravu navzočih članov besedo društvenemu tajniku g. prof. Bitencu. Iz njegovega poročila povzemamo: Odbor je posvetil glavno skrb prosvetnim večerom,

katerih je bilo vsega skupaj 8. Vsa predavanja so tvorila zaokroženo celoto pod skupnim naslovom »Orientacija v našem katoliškem gibanju glede na najaktualnejša vprašanja naše dobe«. Najbolje so bili obiskani »Celjski pestri večer«, ki ga je prenašala ljubljanska radijska postaja, Mlakarjev »Planinski ričet« in Materinski dan. Malo zanimanja so pa vzbudila predavanja o vzgoji mladine in naroda, o slovenskem gospodarstvu, socialnem vprašanju in o dobrotah, dasiravno so ta vprašanja najaktualnejša današnje dobe. Razen tega je priredilo društvo začetkom oktobra Prosvetni teden, pri katerih je bilo 7 predavanj različnih strokovnjakov in predavateljev. Društvo je priredilo tri prosvetne dneve, in sicer dva v Sv. Jurju ob juž. žel. in enega v Frankolovem. Pri vsakem prosvetnem dnevu je bilo dvoje predavanj in gostovanje Gledališke družine. Poleg tega je društvo preskrbelo okoliškim društvom za razne prilike predavatelje, in sicer je 7 predavateljev imelo 13 predavanj.

Za tajniškim poročilom je sledilo poročilo blagajnika gosp. ravnatelja Jeriča. Denarnega prometa je bilo v poslovnem letu 173.701 Din 72 par.

Knjižničarjevo poročilo je podal g. prof. dr. Kajetan Gantar. Knjižnica je narasla za 234 del, ki stanejo v vezavo vred 12.868 Din 20 par. Knjižnica izkazuje sedaj 1977 knjig, od katerih je bilo do 31. marca izposojenih 1820 knjig 470 članom.

Iz poročila Gledališke družine, ki ga je podal g. prof. Bitenc, je razvidno, da je priredilo društvo Miklavžev večer, 7 predstav in dve gostovanji in sicer eno v Konjicah in eno v Sv. Jurju ob juž. žel. Od teh prireditev sta uspela najlepše Miklavžev večer in pa Stilmondski žu-

pan. V začetku sezone je priredila Gledališka družina gledališki in maskerski šen, kakor bi bilo to mogoče v normalnih razmerah, vendar pa je Gledališka družina srečno prebredla krizo v začetku sezone.

tečaj, ki se ga je udeležilo mnogo fantov iz celjske okolice. Finančni uspeh teh prireditev sicer zaradi krize ni bil tak-

Sledila so poročila odsekov. Za pevski odsek je poročal g. Močan. Pevski zbor je priredil dva koncerta, in sicer enega maja meseca lanskega leta pod vodstvom g. Zafošnika, drugi koncert pa se je vršil meseca aprila letos pod vodstvom g. Močana. Razen tega je sodeloval zbor tudi pri koncertu Pevske zveze v Ljubljani. Udeležil se je tudi Celjskega pestrega večera, Gregorčičeve proslave v Narodnem domu in je večkrat sodeloval tudi pri prosvetnih večerih.

Sledilo je poročilo predsednika gosp. prof. Kovačiča. V svojem poročilu je govoril o nekaterih značilnih simptomih naše dobe, kako se v znamenju kulture in izobrazbe in sličnih »šlagerjev« prirejajo »kulturne« prireditve, katerih namen je samo s kričečo reklamo privabiti občinstvo za profit prirediteljev. Poudarjal je: »Govorili smo na naših sejah, da moramo ostati na višini ter kljubovati kvarnim kulturnim vplivom s kvaliteten delom. Jaz pa postavim danes drugo tezo: Mi moramo ostati v celi črti zmagovalci samo s kvaliteto značajnih in poštenih kulturnih delavcev, pa četudi jih je le majhna četa. Z elito pred maso... Povem, da namena katol. prosvetnega društvo ne vidim v izobraževanju temveč v vzgajanju.«

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika KPD g. kaplan Granfola, ostali odbor pa je ostal v glavnem neizpremenjen.

M. Pohlin:

Podeželski odri in njih ustroj

(Nadaljevanje.)

Večina podeželskih odrov ima nedeljene zastorje in to največ iz razloga, ker so preslikani z alegorijami ali pa pokrajinskimi motivi. Če ogleduješ te slike, ki so jih po nekod izvršili sami člani gled. družin ali pa celo poklicni sobosli-

karji, potem se, ne da bi hotel omalovaževati njih dobro voljo, nehote spomniš na kričečo slikano reklamo raznih vrtljakov in cirkusov. So pa ponekod tudi resnične umetnine od priznanih umetnikov.

Ti zastorji imajo valje na katere se navijajo. Ustroj tega je zelo primitiven in velikokrat sem že opazoval, kako se z velikim trudom, škripanjem in truščem odpira, četudi je proscenij komaj 3 metre visok.

Pravilo naj bo: Zastor naj se prožno in hitro brez šuma odpira in zapira. Treba ga je modernizirati in kako?

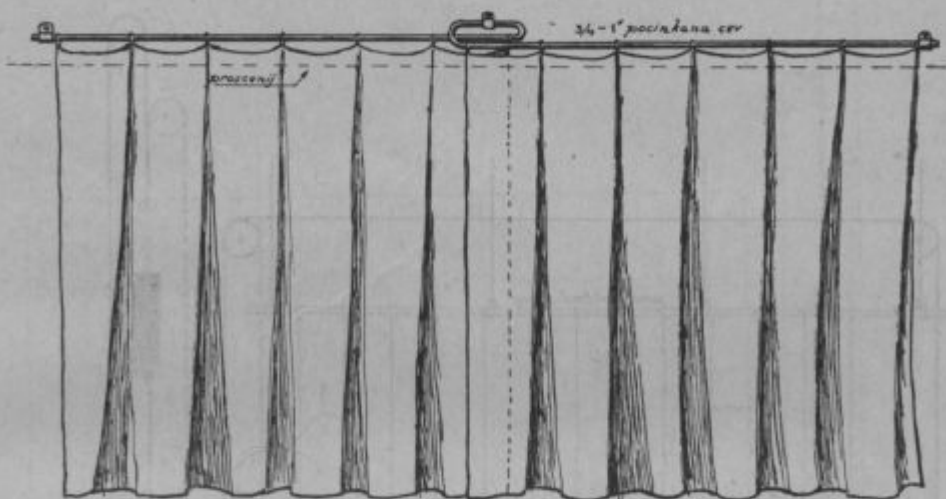
Vsa gledališča in odri stremijo za tem, da montirajo dvodelne zastorje in to največ iz razlogov, da se scena odpira iz sredine v celoti, ker je takšno odpiranje in zapiranje prožno, brez šuma in lahko, obenem pa tudi ne vpliva kvarno

odrom toliko na roko, da bi založilo nekaj barvanih osnutkov, ter tako interesantom nudilo predloge.

Najenostavnejša in obenem solidna poteza za zastor je sledeča:

Vzemite $\frac{3}{4}$ —1" debelo vodovodno pocinjeno cev, ki more biti do 2 m daljša od razprtine proscenija. Na sredini razprtine dobi cev podolgovat do 50 cm veliki ovoj kakor je razvidno iz slike. Ta ovoj služi namenu da se zastor v sredini dobro zapira.

Na obeh koncih se pritrdijo kolesčki za vrvice. Zastor se pa odpira in zapira potem vrvice sliče kot pri oknih.

Glavni zastor.

na gledalca, ki je bil dosedaj vedno postrežen s tem, da so se mu prvo pokazale noge igralcev, in nato šele scena.

Najprikladnejše blago za dvodelni zastor je pliš. Operi ga je predlanskim dobavila tekstilna tovarna Intex v Kranju, če se ne motim po 28 Din za tekoči meter. Izdeluje ga v vseh barvah in je zelo trpežen. Videl sem pa tudi platnene zastorje, ki so vezani z narodnimi motivi. Lepi so, samo škoda da je vezenje všito na brezbarvno podlago. Platno naj bi se najprej z anilinsko barvo za temelj pobarvalo, šele potem naj bi na to podlago pridne ženske roke vezale narodne motive in embleme. Mislim, da bi bil tak zastor v ponos vsakemu društvu. Prosvetno društvo naj bi pa šlo

Cevno ogrodje se na treh krajih, kakor je razvidno iz slike, obesi ali pritrdi za proscenij, toda pred prvo razsvetilno soffito in to v višini, da se ogrodje in vrvice iz avditorija ne vidi.

Ta zastor se montira tam, kjer ima oder nekaj vrvišča. Vsa gledališča dajejo temu zastorju prednost iz razloga, da tudi odprt učinkuje dekorativno pri vsaki sceni. Barva blaga bodi temna odnosno v nijansi po arhitekturi proscenjskega opaža ali barvi dvorane.

Montaža tega zastorja je težavnejša od navadnega.

Na prospektnem ali sličnem drogu, ki je v primerni višini obešen v vrvišču, se privežejo v vsej širini proscenjske vrvice po največ 50 cm narazen.

Srednji dve vrvice sta dvojni, da vlečete zastor navzkriž. To se dobro vidi iz slike »zastor odprt«.

Na te vrvice se obesi na vsakih 60 cm blago. S tem presežkom od 10 cm dela blago lepe gube in celi zastor postane od vrha do tal valovit.

Da je blago obešeno na vrvicah ima to prednost:

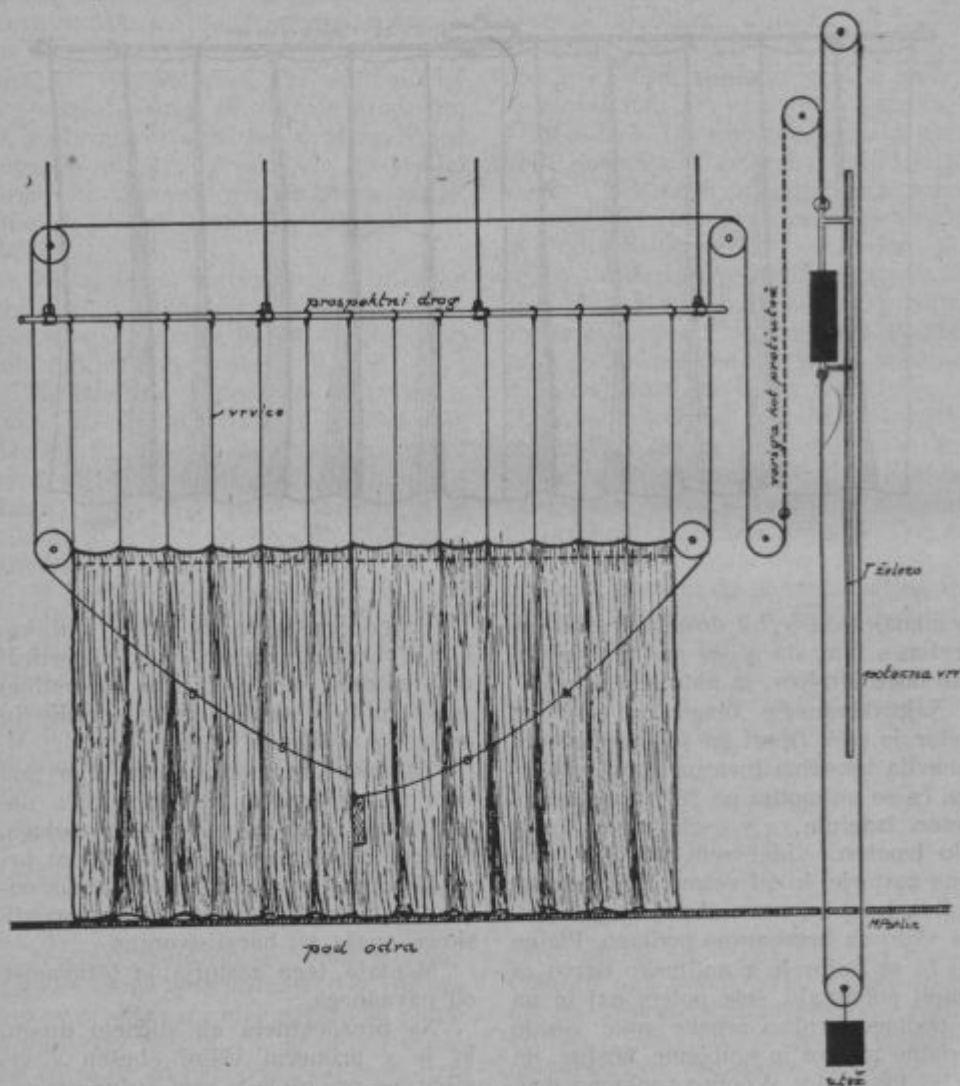
1. prihranimo na blagu od harlekina do prospektnega droga,

2. uležejo se vrvice laže v razmerju gub, ki jih dela zastor, kadar je odprt in to v ozkem prostoru, ki je na razpolago med harlekinom ali proscenijsko steno in prvo razsvetilno soffito.

Potezni vrvice, ki se prišijeta na zastor v višini ca 1.8—2 m visoko, kjer se nahajate dve obtežilni vrečki napolnjeni s peskom, se vodita skozi železne obročke, ki so prišiti na zastor, po kolesih dalje k skupni točki, kjer se začneja protiutežna veriga. Ta veriga, ki balancira utež stalno na vsaki točki ali točno izraženo, zastor ostane na vsaki zaželeni odprtini, ne da bi ga bilo na potezni vrvi treba s klešči aretirati.

Potezna vrv pa deluje kakor vse prospektne poteze, ki jih opisujem na drugem mestu.

Omeniti je še treba, da so vsi ti zastorji sešiti s podlogo, ki je od istobarv-

Francoški zastor (zaprt).

nega ali pa nekoliko svetlejšega klota ali satena. Ta podloga je potrebna, da se zastor po vlaknah ne vleče in da je videti blago težko.

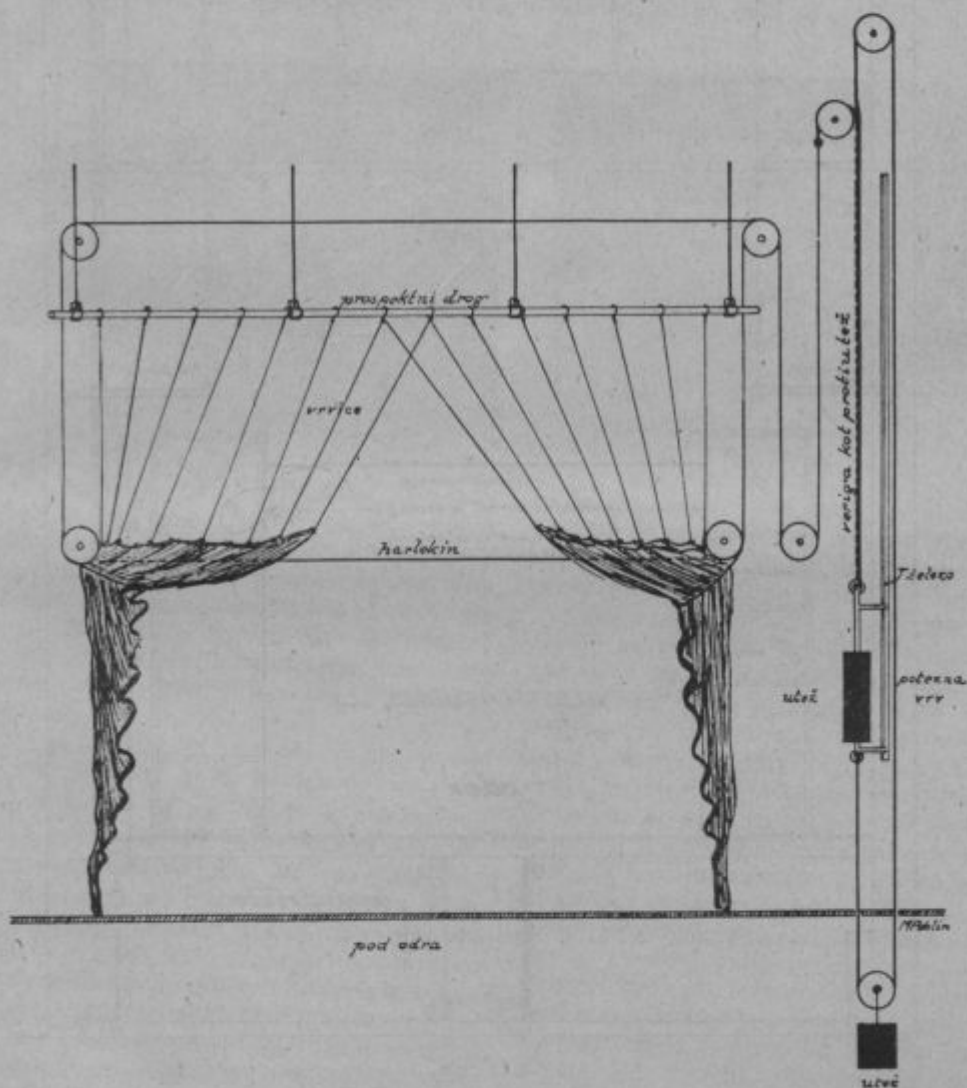
Oder se deli v tri dele in sicer: Vrvišče, oder in pododrišče.

Ce stopimo na oder zapazimo takoj polno železnih tračnic in vrvi. Na obeh stranskih stenah v višini od 7 m naprej galerije in 4 m više zopet galerije to po velikosti gledališča ali odra. Levo in desno od proscenija se premikajo portali v katerih so ponekod vdolana mostišča. Ta mostišča se uporabljajo za razsvetljevanje odra po žarometih, na eni strani v isti višini mostišča pa kraljuje najvaž-

nejši član gledališča in ta je razsvetljevalec. Pod njim ali pa na drugi strani portala pa priganja za nastope odgovorni faktor, inšpicient.

Galerije služijo za nalaganje uteži na prospektne poteze, za izbalanciranje težine prospektov ali obešenih kulis ali pa obešenih draperij in pomožnih zastorjev. Ti uteži drsajo po tračnicah gori in doli. Na galerije se postavijo tudi stroji za dež, grom, vihar in tresk. Tudi žarometi delujejo iz teh galerij.

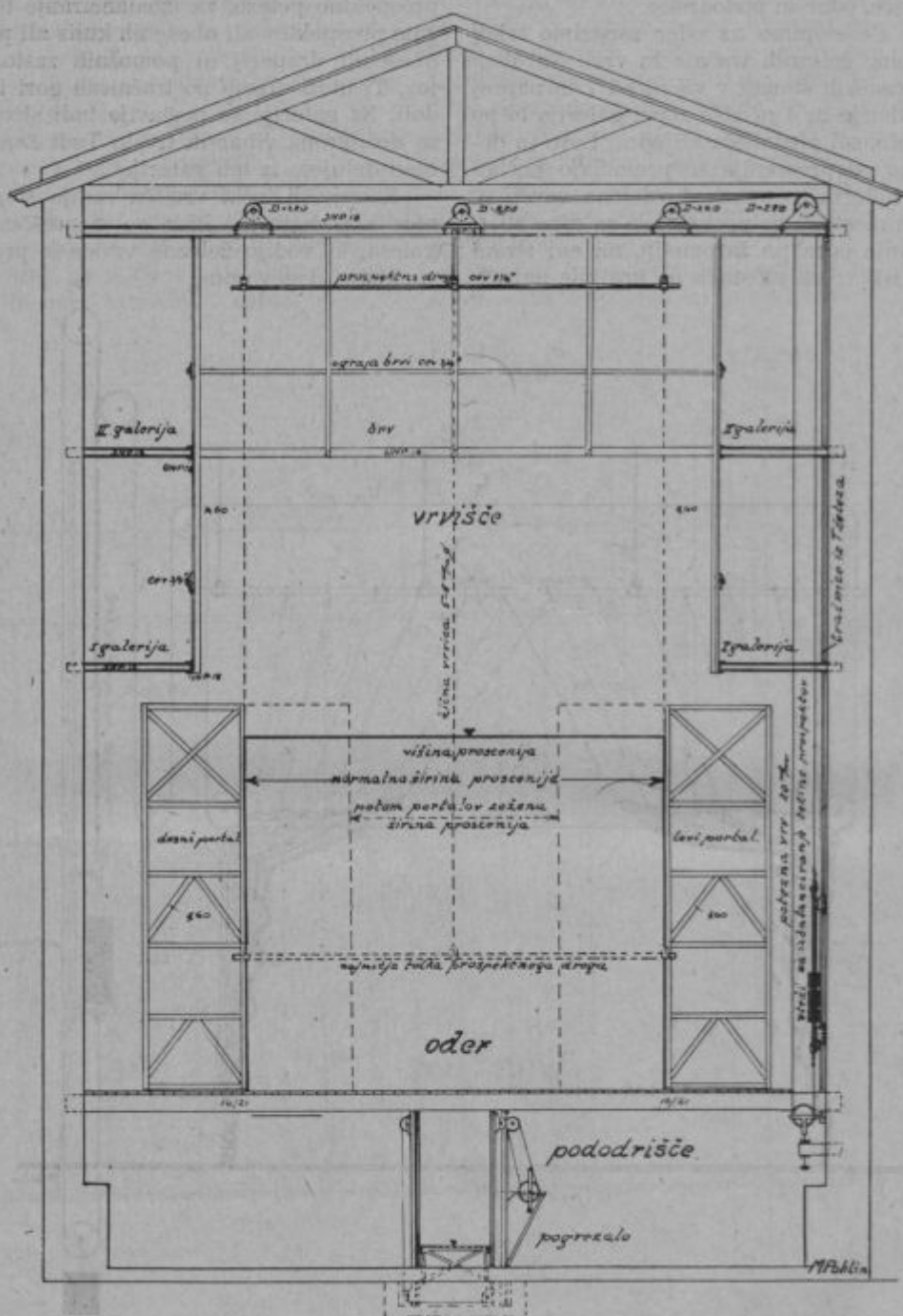
K najvišji točki vrvišča vodijo stopnice k podstrešju, kjer so nameščena kolesa, ki vodijo železne vrvice k prospektnim dogovorom.

Francoski zastor (odprt).

Najvišje etaže galerij so medsebojno zvezane po eni do dveh brveh za lahek prehod iz ene strani k drugi. Vse te konstrukcije so iz železa in podi leseni.

Vrvišče je zgornji del odra ter se pričinja s I. galerijo. Ono je odrski svod, iz katerega se bliska, dežuje, grmi ali sneži; potom projekcijskih aparatov pa

Prerez odra.

se projicirajo oblaki, mesec, zvezde itd. V podstrešju pa, kjer je nameščeno kolesje, se vidi ista razporeditev kakor na odru in pododrišču.

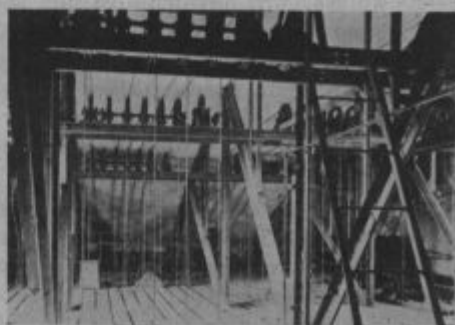
Takoj za proscenijsko steno je ulica O v neposredni bližini železnega zastorja (kurtina), če isti eksistira, in se končajo ulice v številu 3 do 4 kakršen je oder, tik stene zaodrišča. Širina ulice je 1—2 m in v te ulice so obešene brvi, ki vežejo medsebojno galerije.

Te brvi imajo to prednost, da se gotova dela na prospektih tudi na sredini odra v višini lahko izvršijo, kar je zelo važno. Pred vsako tako ulico je obešena na prospektnem drogu svetilna sofit.

Tako obešene stvari so lahko težke po več sto kilogramov, pa naj si bodo to hrbtne stene, plafoni, prospekti, drevesne krone in slično, pa se vseeno z lahkoto potegne do podstrešja, vrvišča. Zato so pa na vrvišču pripravljeni uteži, ki so različno težki in iste oblike, ter se delijo v $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in cele. Poteze so numerirane kakor tudi ulice. Le prospektni drog pod tlom podstrešja je priprava za uteže v priročni višini odra ali pa obratno, prospektni drog v priročni višini odra so uteži pod stropom. Galerije posredujejo, da se uteži brez velikega truda v vsaki poljubni višini nalagajo ali razkladajo. To delo se imenuje obešati

I. galerija.

Podstrešje vrvišča.

Te sofite so na poteg ter se jih lahko dviga ali spušča kakor zahteva dekor scene.

Kakor iz slike razvidno, ima prospektni drog 3 žične vrvice, so pa v večjih gledaliških drogovi s 4—5 vrvicami. Da se te vrvice ne zamešajo, ima skupno kolo ob steni pri potezi toliko vstruženih vdolbin, kolikor žic vodi k drogu in poleg tega še vdolbino za konopljeno vrv za poteg, ki so 20 mm debele.

Vse te vrvice vodijo h konstrukciji za sprejem uteži na izbalanciranje prospektne težine. Vsa ta konstrukcija z uteži drsa po tračnicah iz železa, ki so pritrjene na steno. Prospektni drog ima toliko spojk kolikor je vrvic, ki so na te spojke priključene. Na te droge se obešajo prospekti, viseče dekoracije; z eno besedo, vse kar potrebuje scenična dekoracija. Pritrditev predmetov na droge se izvrši ponekod potom klešč ali pa verig.

in je prvo delo pred vsako predstavo. Vrvišče in podstrešje je domena vrviščnega mojstra, ki odgovarja tudi za vse prospekte in obešalne kose.

Dalje vidimo tudi razne stroje in zaboje na galerijah. Stroj za proizvajanje šuma dežja. Je to velik boben, ki se vrti na osi. Okoli je nabito sito, v tem situ pa par kg graha. Zavrtite boben, takoj drsi grah po situ in tu imate šum dežja. S hitrejšim vrtenjem imate močnejši dež ali celo naliv. S to enostavno pripravo dobite šum nežnega pianissima, ter tako stopnjevate do fortissima. Paralelno temu stroju je stroj za pišč. Je sličen prvemu stroju, le da ima boben mesto mreže lopate, preko katerih je platno. Tudi pri tem stroju se s številom obratov stopnjuje moč pišča.

Zelo važen je stroj za proizvajanje groma. So različni, odgovarjajoči velikosti odra. Napravi se za ca $\frac{100 \times 80}{150}$ cm

velik zaboj. Na zgornjem koncu, namesto pokrova se napne koža potom vijakov. Nad zabojem je montirana os in na to os so pritrjeni slični bati kakor se jih rabi pri bobnih. Nad kožo so privezane male lesene kroglice. Če se zavrti os, udarjajo bati 5—6 po številu na napeto kožo. Kroglice počnejo plesati in grmenje imate tukaj. S povečanim številom obratov se doseže tudi močnejše grmenje.

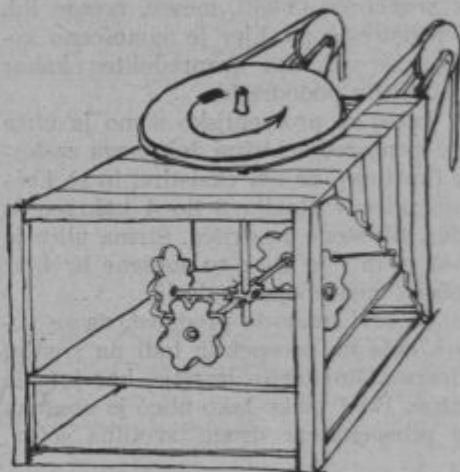
Drugi enostavni stroj je istotako zaboj v velikosti $\frac{150 \times 150}{100}$ cm, ki ima dvoj-

na tla. Navpično vodi v zaboj os, ki ima nad tlom štiri v križ vezane vodoravne osi. Na teh oseh so pritrjena zobčasta lesena kolesa. Vrh navpične osi ima veliko leseno vretenasto kolo na katero pride vrvi za pogon. Če to vreteno sučete se vrtijo zobčasta kolesa, ki s svojimi zobmi butajo ob tla, ter s hitrostjo vrtenja tudi dosežete poljubno močne učinke grmenja.

Vse te stroje za dež, piš in grmenje je mogoče gnati z električnim pogonom in sicer se upravljanje teh strojev vrši z inspicientskega mesta.

Druga primitivna priprava za grmenje se napravi, če obesite pločevine na vrvce. Nad pločevino pa kroglice. Če to napravo tresete, proizvajate grmenje. Je pa to kakor rečeno zelo primitivno.

Višek bobnenja hudourja pa dosežete z napravo za tresk. Je to štirioglati leseni opaž, ki vodi iz vrvišča do pododra v velikosti 40×60 cm. V tem opažu so leseni predelki. Glava te naprave pa je opremljena z 3—4 zaklopnici, ki

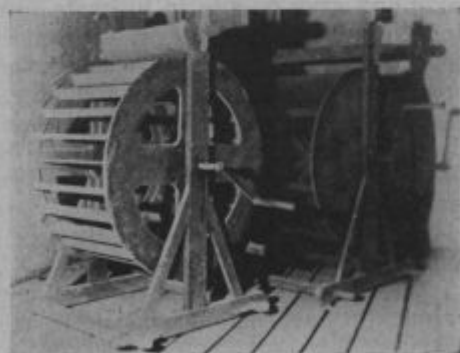

Stroj za grmenje.

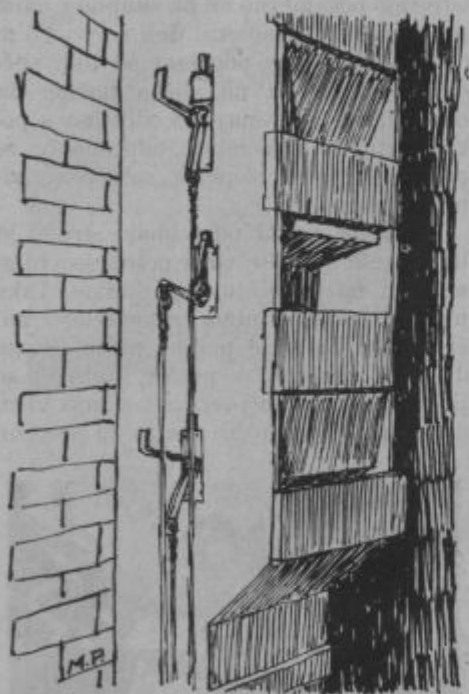
se jih sproči potom vrvi. V te zaklopnice se nasujejo kroglice. Če se potegne prva vrvica se zaklopnica odpre, kroglice z velikim truščem padajo po predelkih navzdol, kjer se ujamejo v zaboj, ki je obložen z močnim blagom ali usnjem. Ta procedura se ponavlja tolikokrat, kolikor zaklopnice ima ta naprava.

Poleg vseh teh naprav v vrvišču je montirana tudi vsa električna naprava. So tu elektro sofite z raznobarnimi žarnicami, vodoravna razsvetljava in viseči žarometi vse to le, če je horizont stoječ. Če je pa oder adjustiran s kupolnim horizontom, pa odpade vse to in je razsvetljava razvrščena kakor je razvidno iz slike v zvezku marec—april.

Na galerijah levo in desno so dalje še montirane razne vtikalne doze za priključke projekcijskih aparatov in raznih žarometov. Za proscenijsko sceno je obešena še razsvetljevalna brv, ki se dviga in spušča poljubno. Iz te brvi je možno projicirati različne učinke kakor dež, sonce, oblake, zvezde, mesec in slično. Če ima oder zaodrišče, potem ima horizont pripravo, da se ga more v odmorih dvigniti radi odnašanja in prinašanja kulis, ki so vskladiščene ali odložene ob stranskih stenah zaodrišča. Če pa zaodrišče igra, to je, da se ga uporabi za sceno, potem pa dobi tudi to malo odrišče horizont. Tudi ta način postavitve scen opisujem v oddelku kako se postavi scena.

Priprava za piš in dež.

Naprava za tresk.

K vrviščnemu ustroju spada še blisk, ki se ga na različne načine izvaja. Najenostavneje je bliskanje s sofitami. So pa tudi svetilke za blisk adjustirane na ogle. Pri sklopu toka potegne elektromagnet ogle narazen, pri čemer se močno zabliška. Nadaljni način bliskanja je, če vzameš grobo staro pilo, ki jo daš pod električni kontakt. Z oglijem pa, ki ima drugi kontakt, podrgneš po njem, pa se ti močno zabliška. Vsi bliski na ogle morajo imeti: 65 V napetosti. Če je pa napetost višja, pa se vstavi zaporedno upor. Obstoji pa tudi projekcijski blisk, ki pa spada med električne aparate, o tem pa pozneje.

Med pododriščem in vrviščem se nahaja oder, na katerem se igra. Njegova velikost je vedno v razmerju proscenija. Mere so različne. Najidealnejši oder je oni, ki je dvakrat tako globok kot širok. Stranske stene in zaodrišče je prostor, kamor se odlagajo kulise.

Pri popisu vrvišča smo slišali o ulicah in isto velja za oder. V te ulice so montirana pogrezala in zaklopnice. Vse te stvari rabimo za pravišne igre, kjer pridejo čarovnije v poštev. Tu se vam

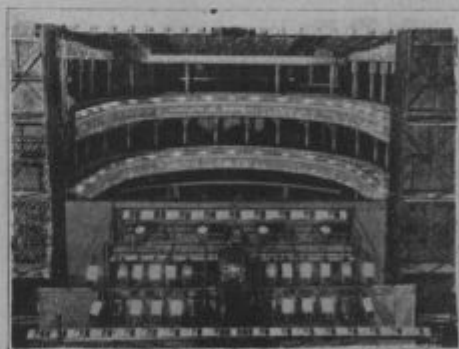
pogrezajo ljudje ali cele dekoracije ter nastajajo nove in to vse pred očmi gledalca. Bistveni del odra je horizont.

Razločujemo tri različne vrste horizonta in sicer: ravni horizont, okrogli in kupolni horizont. Ravni horizont je obešen na zadnji prospektni potezi ter je v velikosti zadnje odrske stene. Okrogli pa omejuje v eni ploskvi še zadnjo polovico stranskih delov odra. Če je oder dokaj velik, je oblika krivulji parabolična, ki je najboljša, ali polokrogla v najslabšem slučaju pa v stranskih kotih zaokrožena. V sredino odra ali bolje rečeno v žarišče krivulje je obešena horizontalna razsvetljava.

Najlepši in najidealnejši za srednje in male odre je pa kupolni horizont, toda pod gotovimi pogoji in sicer, če je donajanje in odnašanje kulis mogoče iz stranskih prostorov odra. Razločujemo dve vrsti kupolnega horizonta, fiksnega in vozečega, ki se ga v odmorih odpelje v za to pripravljeno zaodrišče.

Blago vseh horizontov je v splošnem belo ali pa svetlomodro. Platno slabo sprejema luč in reflektira svetlobo. Če je pa pobarvano se pa rado lomi in dela gube.

Na odru vidimo tudi premikajoče portale. Ponekod so to vozeči stolpi iz železne konstrukcije, na zunanji strani obloženi z blagom iste barve kot glavni zastor, ali pa so tako imenovane portalne kulise, ki so montirane na vozičku ali pa se vlečejo kakor harmonika in na ta način po potrebi zožujejo sceno. Te portalne kulise so s platnom prepete ter poslikane.

Električna oprema odra, rampa, sofita, portalni žaromet, horizontalna razsvetljava z aparatom za oblake.

Poleg portalov igra veliko vlogo prvi harlekin. Če se s portalom zožuje scena jo z višine znižujete s harlekinom. Harlekin dobi isto barvo kakor portal, da ima scena enoten okvir.

Omeniti je še železni zastor ali kurtino, ki hermetično zapira oder proti avditoriju v slučaju požara. Po policijskih predpisih se ga spušča vedno kadar oder ni v obratu. V odmorih pri predstavah se ga pa spušča, da se ublaži ropot in govorjenje pri postavitvi novih scen.

Tudi ta zastor je radi velike teže izbalanciran s protiuteži. Za dvig in spuščanje so posebna dvigala, ponekod na

odpirajo posamezno ali pa skupno z enim potegljajem. Posamezni deli so 1—1.5 m dolgi. Zaklopnice pogrezal so tudi večdelne in se jih na različne načine da odpirati ter se v nastalo odprtino s pogreznim stolom zapre, odnosno če se pogrezalo spusti zopet z zaklopko, odprtino zapre.

Moderni veliki odri imajo stroje, ki lahko cele oddelke odra poljubno vzdignejo in na to postavljajo kulise. Take modernizacije pa nima noben oder v naši državi. Za naše prilike pride le eno do dveh pogrezal v poštev. Najrajši se jih namešča: prvo pogrezalo v prvi ulici, drugo pa v drugo ali tretjo na sredini.

Pogrezalo v pododrišču.

Loža razsvetljavea.

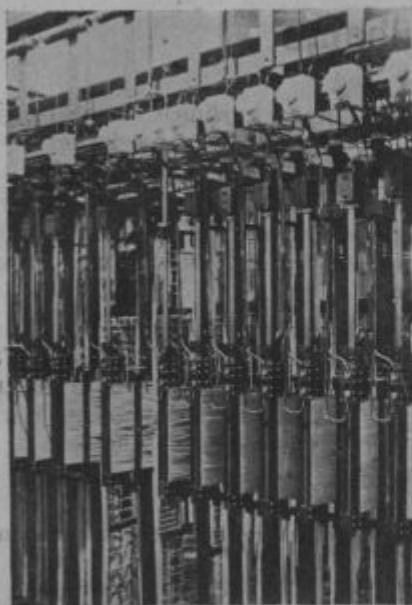
roko, moderneje pa z elektromotornim pogonom. Zastor se ne sme s truščem zapirati. Zato so v dvigalu montirane zavore, ki omogočajo počasno zapiranje zastorja. Predpis je, da se zastor usede na železni nosilec. Te zastorje pa zahteva policijska oblast le za poklicna gledališča in sem jih zato samo mimogrede omenil.

Pododrišče je spodnji del odra. Kakor sta vrvišče in oder oddeljena v ulice, tako je tudi pododrišče v iste oddelke razvrščeno. Vsi nosilci vodijo od leve proti desni in prečno niso vezani. Za to naj bodo stebri, na katerih so položeni nosilci, v fundamente solidno postavljeni. Vse te konstrukcije so železne in le redkokje naletiš še na leseno ogrodje. V te predelke so montirana pogrezala, zaklopnice in druge odprtine, ki prihajajo za odrski obrat v poštev. Torej odrska tla ležijo na stebrih, med katere so vdelane zaklopnice in zapahi ob pogrezah. Te zaklopnice, ki so večdelne, se

Tudi je prvo pogrezalo manjše, za eno ali dve osebi, drugo pa za več. To pogrezalo je konstruirano tako, da se morejo tla pogrezala dvigniti ali spuščati in to potem ročnega pogona. Konstrukcija mora biti zelo solidna, pod ne sme biti gugav in mora odprtino na odru lepo zapirati. Poleg te mašinerije vidimo v pododrišču še stroj za dviganje železnega zastorja, na strani zidu uteži za potezne vrvi, vstop v šepetalčevo kabino, različne priprave, kakor za umetni dim in ogenj, priprave za zračenje, ob straneh pa zopet odprtine za električne priključke imenovane »Varsatz«.

Iz vsega tega sledi, kako nepravilno in pogrešno je, če se odrska tla pustijo betonirati ker pododrišče je važen faktor, katerega beton v odrskem obratu samo ovira.

Stopimo na oder in tu vidimo stvari, ki jih dosedaj še nismo opisali. To so električni aparati, kar spada vse v elektrotehnični ustroj odra.

Upori, reostati.

Kaj pomaga moderna naprava, lepe, nove kulise, najboljši igralci, če je pa tema? —

Centralno ležeča točka, kamor se stekajo vse žice, je razsvetljevalčeva loža. Ona leži, kakor že rečeno, ob proscenij-ski steni 2—2.5 m vzvišenem prostoru. Ponekod jo nameščajo poleg šepetalca ali pa tudi k predodru, v glavnem je pravi-lo: iz te lože more imeti razsvetljeval-ec prost razgled na oder. V tej loži je nameščen regulator z vsemi aparati. S tem regulatorjem je mogoča vsa odrska razsvetljava. Največkrat se poslužuje teh barv: bela, rumena, rdeča, modra ali ze-lena. Za vsako teh barv so potrebni upo-ri ali reostati imenovani. Tudi tukaj je električna naprava odvisna od velikosti odra. Če imamo na odru 5 sofit, potem rabimo na regulatorju 5×4 barv = 20 vzvodov in prav toliko reostatov. Poleg tega še za rampo in dva »Versatz« po 4 vzvode je 12 vzvodov, torej skupaj 32 vzvodov in prav toliko reostatov. To število uporov bi zadostovalo za srednje velik oder. Ker so upori draga stvar in da se izdatek za nje prihrani, se namesti v loži tako zvana volilna plošča, ki omo-goča trenutno proste reostate porabiti za drugo efektno razsvetljavo na odru.

Jasneje izraženo: postavljena scena igra podnevi. Jasno je, da imamo modro barvo, torej reostate za modro barvo v tem dejanju, ki ne pridejo v poštev, proste. Volilna plošča omogoča, da si izposodi-mo te reostate od modre barve za efekte žarometov, razsvetljevalce ognjišča og-nja itd., kar zavisi vse od razsvetljeval-čeve kombinatorne zmožnosti. Isto lahko vršimo z belo ali rumeno barvo, če ima-mo nočno sceno, kjer prideta modra in zelena barva v poštev. Na dlani je, da si z volilno ploščo prihranimo na reostatih ali z drugo besedo, investicije so manjše. Reostate nameščamo na poseben, zaprt krog, imenovan »reostatna čumnata« ali kamra, kakor si že bode. Kjer primanj-kuje prostora, pa razvrstijo reostate nad razsvetljevalčevu ložo. Manjše električne naprave imajo pa reostate tudi v loži sami. Reostati morajo biti dimenzijoni-rani, da se regulacija luči ne pozna, da luč ne skače. Če regulator natančneje ogledamo, vidimo da ima vsaki vzvod numerirano skalo. To je važno za dolo-čitev razsvetljave. Kakor bo pozneje go-vor o tehničnih odrskih skušnjah, se na teh skušnjah določi odrska razsvetljava, ta je vpisana v razsvetljevalčevi knjigi in iz te je razvidna vsa določena raz-svetljava.

Poleg rampe in sofit dobite na odru še polno drugih svetilnih objektov kakor projekcijske aparate, žaromete na sto-jalnih in visečih, horizontne rampe, leže-če prenosljive rampe in razsvetljevalne nastavke.

Taktnica, razsvetljava, žaromet, projekcijski aparat 6000 sveč in viseči žarometi.

(Nadaljevanje.)

Društveno gibanje

Občni zbor Prosvetnega društva v Št. Rupertu.

Predsednik otvori občni zbor, ki se je vršil 13. III. t. l. Uvodoma pozdravlja vse društvene člane, posebno pa tiste, ki že od ustanovitve pri društvu sodelujejo, poudarja, da je letošnje leto jubilejno, kajti društvo praznuje 25 letnico svojega obstoja, ter preide k dnevnemu redu.

II. POROČILA ODBORNIKOV:

a) Poročilo tajnika:

Med poslovnim letom so bile 3 seje, število je sicer majhno, pač pa so se vse društvene zadeve rešile potom posebnih osebnih sestankov odbornikov. Prejeli smo 12 dopisov, odposlanih je bilo pa 11. Število vseh društvenih članov je 116 od tega 102 delujočih rednih članov in 14 ustanovnih, ki živijo v naši sredi. Med poslovnim letom je bilo sprejetih 17 fantov, članov fantovskega odseka. Črtal se ni nobeden. Število je faktično še večje, ker dekliška zveza še ni predložila točnega članskega imenika, ter niso še vsa dekleta sprejeta v društvo. Naznanja dalje člane prvega društvenega odbora, ter našteva kaj je društvo v teku četrt stoletja nudilo svojim članom. Poročilo se odobri.

b) Poročilo blagajnika

(Jože Gospodarič)

podaj izčrpno poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo poslovanje društva v redu. Poročilo se odobri.

c) Poročilo knjižničarja:

(Martin Mizerit)

V današnji dobi, ko je delovanje društva radi obstoječih razmer precej utesnjeno, igra v društvenem življenju poleg prirejanja iger največjo vlogo društvena knjižnica. Da se tudi člani prosvetnega društva tega zavedajo, priča to, da se je število članov knjižnice zvišalo. Da se tudi odbor tega zaveda, so dokaz velike vsote, ki jih društvo vsako

leto žrtvuje za knjižnico. Število knjig je naraslo v preteklem poslovnem letu na 257 in sicer šteje:

Pesništvo 4 knjige, Prip. spisi 213 knjig, Zemljepis in zgodovina 17 knjig, Prirodopis 6 knjig, Zdravstvo 3 knjige, razno 14 knjig.

Skupaj 254 knjig.

56 članom je bilo izposojenih 729 knjig. Društvo je naročeno na 3 knjižne zbirke Jugoslovanske knjigarne Karla May-a zbrane spise in na Mladiko.

Poročilo se odobri.

d) Poročilo referenta za moško mladino.

(Grims Stanko.)

Kot podpredsedniku mi je bila dana naloga, da skrbim za moško mladino, zlasti za dečki naraščaj in za fante. Od dne do dne bolj spoznavamo, da je ta naloga še vedno bolj važna, da bo treba vsa dobra sredstva uporabiti in velik del naše pozornosti obrniti prav v to smer.

Prva moja naloga je bila, da sem stopil v stik s fanti, da bi tako z osebnim stikom vsaj nekoliko zblížal fante našemu društvu. V tem smislu sem porabil vsako priliko, cilja seveda še nisem dosegel. Naletel sem pri tem na razne težkoče: prevelika oddaljenost, malo smisla za resno delo, sem in tja tudi nenaklonjenost duhovnikom. Ravno prav mi je prišel predlog fantovskega odseka, naj se napravijo zopet duhovne vaje za fante, to je sedaj v redu, samo prosim, da mi pomagate pri tej priliki, da ne bo cerkev prazna. S tem mislim bo že storjen korak naprej — vendar bo še vedno prav dosti dela, da bodo fantje malo bolj v zvezi kot so sedaj.

Kakšna je ta naloga v fantovskem odseku, bo poročal predsednik tega odseka.

Kaj je z naraščajem?

Dečki se zbirajo v deškem Marijinem vrtcu. Sprejetih je bilo že 70, okrog 30 je sedaj na novo priglasičenih. Pri dečkih pa se silno pozna kakšna vzgoja je doma. Prav nič ne dvomim, da jih bo

pozneje mnogo odpadlo, vendar pa sem prepričan, ker se vedno resno dela, da ne bo delo zaman.

Končam s pozivom na vse, da se zavedajmo, da je sedaj moška mladina v večji nevarnosti kot kdaj poprej.

Poročilo se odobri in vzame z zahvalo na znanje.

Predsednik

poda svoje poročilo tudi za gospodarja in dramatični odsek, obenem v daljšem govoru navdušuje in vzpodbuja člane k čim vztrajnejšemu in plodonosnejšemu delu na polju naše prosvete. Njegovo poročilo zlasti obsega naslednje:

Naše društvo, ki vodi v svojem okrilju 4 odseke, je samo, zlasti pa še po odsekih v preteklem letu dostojno izpolnilo svojo nalogo, ki jo ima: da namreč razširja krščansko prosveto med našim narodom.

Priredili smo spomladi lepo proslavo 60letnice slovenskega pisatelja Franca Finžgarja z govorom in lepo izpadlo igro »Verigo«. Kmalu nato se je začel Gospodinjski tečaj, ki je trajal tri mesece. Tečaj se je zaključil z največjim uspehom in mislim mnogo pripomogel, da se naša dekleta vzgoje v dobre gospodinje. Na našem odru so tečajnice priredile dobro naštudirano igro »Jurčič«. Dalje smo poleti uprizorili Jalenovo igro »Srenja«, katere dohodek se je porabil za gospodinjski tečaj. Še eno večjo igro smo igrali in sicer Jurčičevega »Tihotapca«. Zelo aktivno je nastopala Dekliška zveza na odru, saj je priredila skoraj vsak mesec igro in to za članice odseka, kjer se dekleta vadijo kot naraščaj za večje igre. Nastopila pa je tudi z dvema večjima igrama.

Naši mali so tudi dvakrat nastopili z dvema prireditvama. Priredili smo zanje tudi Miklavžev večer.

Pa tudi s predavanji nismo zaostali. Šef higijenskega zavoda dr. Ivo Pirc je imel predavanje o zdravstvu.

Veliko zanimanje je vzbudila misijonska razstava z misijonskim predavanjem vseučiliškega profesorja dr. Lamberta Ehrlicha.

Tudi smo imeli skioptično predavanje o boljševizmu v Rusiji.

Popravili smo kulise, največ denarja se je pa porabilo za izpopolnitev knjižnice.

Poživil se je leto studijskega odseka, ustanovili smo šentrupersko pevsko okrožje, v katerem delujejo odseki Št. Rupert, Tržišče, Št. Janž. Pokazalo se je, da je ednica zmožna življenja, dočim trebanjsko okrožje niti ne živetari.

Nabavil smo si znake Prosvetne Zveze. Dolžnost vsakega člana je, da si ga nabavi.

To leto hitimo k našemu srebrnemu jubileju, 25letnici našega društva. To leto bo zahtevalo ljudi, ki imajo veselje do dela in to nesebično in požrtvovalno. Bog daj, da bi stopila v enotno fronto starejša in mlajša generacija, ki naj ponosno dvigne prapor krščanske prosvete v naši župniji. Poročilo predsednika se z zahvalo vzame na znanje.

a) Dekliška zveza.

Imele smo 4 seje, 6 sestankov, na katerih je bilo 9 dekleških, 8 govorov in 4 igrice, osnoval se je krožek citrašinj. Udeležba pri sestankih je bila vsakikrat dobra. Imele smo tudi dve večji igri: »Izgubljeni raj« in »Sv. Elizabeta«. Več članic se je udeležilo gospodinjskega tečaja, poslale smo zastopnico na organizatorični tečaj v Ljubljani. Odsek šteje 58 rednih članic, k sestankom pa prihaja nad 100 deklet. Gotovina v blagajni znaša 860 Din. Poročilo se odobri.

b) Fantovski odsek

Nad leto dni obstoja naš odsek. Preljeli smo 22 dopisov, imamo 24 rednih članov, imeli smo 2 javna nastopa. Del dobička teh nastopov se je naklonil za slov. misijonarje v Indiji. Bilo je 18 prosvetnih večerov, imamo tudi tamburaški odsek. Dne 19. III. in 8. XII. smo imeli skupno sv. obhajilo. Napravili smo med letom dva izleta s kolesi.

c) Pevski odsek:

Uprizorili smo opereto »Darinko«, se z 18 pevci udeležili koncerta pevske zveze v Ljubljani in koncertov v Št. Janžu,

Tržišču in Št. Rupertu. Pevski zbor šteje 19 pevcev in pevk, ki imajo tedenske vaje. Poročilo se odobri.

III. POROČILO PREGLEDNIKOV:

Sej je bilo v poslovnem letu nedvomno premalo. Blagajniška knjiga je v redu, priporočala bi blagajniku, da iztirja vso članarino. Knjižnica je dobro urejena, ob času pregleda je bilo izposojenih 86 knjig, od katerih je 8 zunaj že nad pol leta. Za vse knjige je razvidno komu so bile izposojene, torej niso izgubljene, potrebno jih je pa iztirjati.

Predlagam celemu odboru odobrenje, z željo, da bi v prihodnjem letu bilo še več uspeha v korist vsem, zlasti naši mladini, v kateri je naša bodočnost.

Občni zbor da odboru razrešnico.

IV. SPREJEM ČASTNIH ČLANOV:

Na predlog odbora se za častne člane sprejmejo za njihove velike zasluge, kajti bili so 25 let člani društva naslednji: Ivan Odlazek iz Vesele Gore, Cugelj Ignacij iz Št. Ruperta, Kostelec Marko iz Št. Ruperta, Slapšak Jože in Peterlin Anton iz Hrastnega.

Izleti in potovanja

V našem listu Društvenik je bilo omenjeno, katera potovanja priredi Prosvetna zveza v tekočem letu. V splošno zadovoljnost se je vršilo potovanje v Palestino in Egipt. Prav v teh dneh so izletniki Prosvetne zveze v Dublinu na svetovnem evharističnem kongresu. Tudi potovanje v Sarajevo na evharistični kongres je dobro izpadlo. Udeležilo se ga je 37 izletnikov. Zaključeno je četrto potovanje t. j. v Dolomite in južne Tirole, ter v Milan, Padovo in Benetke. To potovanje se je vršilo od 3. do 10. julija in sicer s pomočjo razglednega avtobusa po sledeči progi: Ljubljana—Brezje—Podkorensko sedlo—Beljak—Toblaško polje—v Cortino d'Ampezo dalje skozi tri nad 2000 m visoke prelaze v Bozen in Meran in dalje čez Stilfserjoch (2758 m) v Milan. Iz Milana smo potovali, potem ko smo si ogledali vse znamenitosti tega mesta, v Verono in Padovo, kjer smo obiskali znamenito cerkev zgrajeno na čast sv. Antonu Padovanskemu. Od tu smo nadaljevali pot v Benetke, kjer smo se mudili 2 dni, nato

pa je vozil avtobus v Udine, od tam skozi Pontebdo do Zabnice, izletniki so napravili izlet na Višarje, kjer so imeli v soboto, 9. julija zaključno pobožnost na kar so se vrnili domov. Peto potovanje se vrši od 1. do 7. avgusta in sicer na slovansko najlepšo Marijino božjo pot v Čenstohovo. Ob tej priliki si bodo izletniki ogledali tudi Dunaj, Krakow, nekdanjo prestolico poljskih kraljev, znamenite solnate rudnike, Velička in nazaj grede bodo obiskali tudi Marije Celje. Priglasiti se je treba do 20. julija, poslati je treba potni list, ki mora biti veljaven za Avstrijo, Poljsko in Češkoslovaško. Vožnja, prehrana in stanovanje stane 1800 Din Prosvetna zveza pa ima v načrtu še šesto potovanje t. j. z izletniško ladjo od Sušaka po vseh mestih Dalmacije do Kotorja in od tam na Cetinje. Za ta izlet se je treba priglasiti do 1. avgusta. Predvideni stroški vožnje, prehrane in stanovanja 1800 Din. Za vse izlete daje podrobne informacije pisarna Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5.

VSEBINA: Ob srebrnem jubileju Prosvetnega društva v Trnovem. — Lepi uspehi prosvetnega dela. — Delo celjske katoliške prosvete. — M. Pohlin, Podeželski odri in njih ustroj. Nadaljevanje. — Društveno gibanje.

Uprava: Pisarna Prosvetne zveze, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. — Odgovorni urednik in izdajatelj Vinko Zor, Sv. Petra c. 80. — Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.